



FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 36712
Nom: Actors polítics: partits, grups d'interès i moviments socials
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	2	Segon quadrimestre
1930 - Doble Grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	3	Segon quadrimestre
1931 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Actors polítics: partits, grups d'interès i moviments socials	OBLIGATÒRIA
1930 - Doble Grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Assignatures obligatòries de tercer curs	OBLIGATÒRIA
1931 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Assignatures obligatòries de tercer curs	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

OÑATE RUBALCABA PABLO

MEDINA IBORRA IVAN

RESUM

L'assignatura pertany al grau de Ciències Polítiques i Administració Pública, impartint-se com a obligatòria al segon curs. L'objectiu d'aquesta assignatura és conèixer com els actors col·lectius organitzen, intermedien i representen les demandes i les ideologies de la ciutadania. Addicionalment, s'analitzarà la evolució organitzativa d'aquests actors col·lectius (partits polítics, grups d'interès i moviments socials), i com poden afectar els factors organitzatius, institucionals i polítics a la mobilització d'interessos i els repertoris d'acció col·lectiva.

Amb aquesta assignatura es pretén estudiar detalladament l'evolució dels models organitzatius dels partits polítics i la seva definició programàtica i ideològica, els tipus de sistemes de partits i les seues



conseqüències institucionals i polítiques, els diferents tipus de grups d'interès i les seves estratègies d'influència, així com els tipus de moviments socials i els repertoris de protesta i recursos a la seva disposició. Aquests objectes seran abordats des de les principals teories institucionalistes, sociològiques i econòmiques aplicades a l'estudi de l'acció col·lectiva i els actors polítics col·lectius.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENENTATGE

-

Anàlisi d'informació per a avaluar problemes polítics o de gestió pública i elaborar propostes de millora

Aplicar críticament les principals teories i enfocaments de gènere a les institucions, actors i polítiques públiques.

Aplicar críticament les principals teories i enfocaments de la Ciència Política i de l'Administració Pública.

Conèixer i saber analitzar els processos electorals, tant des del punt de vista institucional, com des del del comportament dels actors col·lectius i individuals.

Conèixer i saber analitzar les característiques i pautes d'actuació dels principals actors polítics (partits, sindicats, grups d'interès i nous moviments socials).

Interpretar els marcs polítics i processos històrics establint anàlisis comparatives de canvi i de prospecció futura.

Pensament crític.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.



Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Saber analitzar escenaris d'actuació en política internacional i proposar actuacions per a diferents tipus d'actors.

Saber analitzar l'estructura i funcionament dels sistemes i processos polítics, els seus elements, així com la seua dimensió històrica, amb especial atenció al sistema polític espanyol i al de la Unió Europea.

Saber distingir els valors, ideologies, actituds i pautes de comportament dels ciutadans així com la seua evolució temporal.

Saber elaborar informes, dictàmens i treballs de recerca política.

Saber utilitzar els mètodes i tècniques d'anàlisi quantitatives i qualitatives, així com el mètode comparatiu.

Treball en equip.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Definicions i orígens dels partits polítics.

2. Famílies ideològiques de partits, evolució i models.

3. Organització dels partits: models d'organització vertical i horitzontal, finançament i digitalització.

4. La participació als partits: membres, dirigents i càrrecs públics.



5. Sistemes de partits (I): dimensions, tipologies i criteris d'anàlisi.
6. Sistemes de partits (II): canvi i continuïtat.
7. Grups d'interès: definicions i tipologies. Principals enfocaments per estudiar-los i analitzar-los (pluralisme, neocorporatisme, xarxes d'actors).
8. Organització i teoria de grups.
9. Regulació, influència i estratègies d'accés.
10. Definicions de moviments socials. Vells i nous moviments socials.
11. Enfocaments teòrics per a l'anàlisi dels moviments socials
12. Organització, identitat, recursos, cicles de protesta i formes d'activisme.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS



Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	40,00
Estudi i treball autònom	35,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

La transmissió i adquisició de coneixements es faran, en primer lloc, a través de la classe magistral. El docent exposarà els continguts essencials de l'assignatura apropant-los a la realitat mitjançant el recurs d'exemples de l'actualitat, la utilització de textos clàssics, casos, textos legals, materials en xarxa, etcètera. En tot moment es demanarà la participació activa dels estudiants. Aquests hauran d'haver preparat prèviament els temes que es tractaran a classe mitjançant l'estudi i el treball autònom. De la mateixa manera, s'espera que els estudiants dediquin una part del temps fora de l'aula per repassar el contingut de cadascuna de les lliçons magistrals.

Al llarg del curs es faran diverses activitats de caràcter pràctic, tant de manera individual com en equip. Per això, els alumnes hauran d'utilitzar materials proporcionats pel professor o cercar-los en institucions, biblioteques, internet, etc. Les activitats que es realitzin a classe requeriran la preparació prèvia dels diversos temes d'estudi, així com la consulta dels materials complementaris que pugui indicar el professor. Els exercicis de les activitats pràctiques s'han de lliurar en la data determinada, sense que se n'accepti la recepció fora del termini estipulat.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura està composta per 2 elements, tant a la primera com a la segona convocatòria:

a) *Examen*: en acabar el curs es realitzarà una prova final sobre tots els continguts de l'assignatura recollits en aquesta guia docent, s'hagin impartit a l'aula o no, i els materials que es compreguin a les diverses sessions. Aquesta prova tindrà un valor del 60% de la nota global.

b) *Avaluació contínua*: Al llarg del semestre s'aniran fent treballs pràctics i activitats complementàries de diversa índole, que s'hauran de lliurar el dia assenyalat pel professor. Aquesta part tindrà un valor del 40% de la nota final.

Perquè l'alumne assoleixi punts de l'avaluació continuada, haurà d'haver assistit a un mínim del 75% de les



sessions pràctiques. A més, per poder sumar la qualificació obtinguda a l'avaluació contínua (de les sessions pràctiques) amb la qualificació a l'examen, l'alumne haurà d'haver obtingut almenys un 4 (sobre 10) en aquest examen final.

El contingut de tots aquests treballs d'avaluació contínua constitueix també materials i continguts del curs, per la qual cosa són susceptibles de formar part de la prova de final de curs. El professor explicarà com s'ha de fer i lliurar cada exercici i, posteriorment, lliurarà els resultats de les diverses pràctiques abans de l'examen. Les pràctiques (siguin les no realitzades ni lliurades en el termini estipulat respectiu, o les ja realitzades o avaluades) no seran recuperables amb posterioritat a la data de lliurament, ni tampoc per a la segona convocatòria (mantenint-se per a aquesta la nota de l'avaluació continuada aconseguida al llarg del semestre).

BIBLIOGRAFIA

Les **lectures bàsiques** estan compostes dels manuals generals, que hauran de ser consultats pels estudiants a mesura que avança el temari, i les lectures obligatòries, que són complements necessaris a la docència impartida en classe i que formaran part de la matèria examinada al final de curs.

- Manuals de l'assignatura: -Rodríguez-Aguilera del Prat, C. (2017) Manual de partidos políticos. Barcelona: Huygens Molins.-J.M., L. Muñoz e I. Medina (eds.) Los grupos de interés en España. Madrid: Tecnos Della Porta, D. y M. Diani (2011) Los movimientos sociales. Madrid: CIS.

Detall de **lectures obligatòries** per temes (Estes lectures poden experimentar algun canvi en les pròximes setmanes, en funció de buscar la millor per a cada tema)

- Tema 1: Ware, A. (1996) Partidos políticos y sistemas de partido. Madrid: Istmo (Introducción).
- Tema 2: Von Beyme, K. (1986) Los partidos políticos en las democracias occidentales. Madrid: CIS (Cap. 2).
- Tema 3: Katz, R. y P. Mair (2022) Democracia y cartelización de los partidos políticos. Madrid: Catarata (Cap. 1 y 5).
- Tema 4: Ware, A. (1996) Partidos políticos y sistemas de partido. Madrid: Istmo (pp. 109-139).
- Tema 5: Sartori, G. (1992) Partidos y sistemas de partidos, Madrid, Alianza Editorial (Cap. 1 y 5).
- Tema 6: Casal Bertoa, F. y Scherlis, G. (comp.) (2015) Partidos, sistemas de partidos y democracia. La obra esencial de Peter Mair, Buenos Aires, Eudeba. (Cap 6).
- Tema 7: Jordana, J. (1996) ¿Las asociaciones de intereses y la acción colectiva?, en M. Caminal (ed.) Manual de Ciencia Política. Madrid: Tecnos.
- Tema 8: Medina, I. y L. Muñoz (2016) ¿La relevancia de los grupos de interés en la ciencia política?, en J.M. Molins, L. Muñoz e I. Medina (eds.) Los grupos de interés en España. Madrid: Tecnos.
- Tema 9: Medina, I. y L. Bouza-García (2020) "Grupos de interés y administraciones públicas: estrategias, mitos y debates actuales", en B. Aldeguer y G. Pastor (eds.) Democracia, Gobierno y Administración Pública Contemporánea. Madrid: Tecnos.
- Tema 10: Johnston, H. (2022) ¿Qué es un movimiento social? Madrid: Alianza Editorial (Caps. 1 y 2).
- Tema 11: Ullán de la Rosa, F.J. (2016) Teorías sociológicas de los movimientos sociales.



Madrid: La Catarata.

- Tema 12: Tilly, Ch. y L. Wood (2014) Los movimientos sociales 1768-2008. Barcelona: Crítica (Cap. 1)